

वा० रा०

॥ १०१ ॥

सामर्षादेवेषु विघ्नस्यतत्त्वज्ञानात् ॥ १० ॥ तदाहसर्वमिति ॥ अहोरात्रापदेशेन एकाहोरात्रतुल्यतया ॥ ११ ॥ १२ ॥ वेपंतीं वेपमानां ॥ मधुरैः मत्पार्थनयास्थितासि
ति तवनकश्चनदोषइत्यादिवाक्यैः क्रोधस्यसंकल्पपूर्वत्यक्तत्वादत्रशापादानं तेनास्यक्रोधजयोजातइत्युक्तं ॥ १३ ॥ ततस्तत्रबहुविघ्नदर्शनादुत्तरगमनं ॥ नैष्ठिकीं कामस्या
प्यकरणसंकल्प्य अत्युत्कटब्रह्मचर्यविषयांबुद्धिं दृढनिश्चयं जेतुकामः काममिति शेषः ॥ १४ ॥ कौशिकी विश्वामित्रभगिनीनदी ॥ १५ ॥ उत्तरेपर्वतेइत्येतत्पूर्वान्वयि

सत्रीडइवसंवृत्तश्चिताशोकपरायणः ॥ बुद्धिर्मुनेः समुत्पन्नासामर्षारघुनंदन ॥ १० ॥ सर्वसुराणां कर्मेतत्तपोपहरणं महत् ॥ अहोरात्रा
पदेशेन गताः संवत्सरादश ॥ ११ ॥ काममोहाभिभूतस्य विघ्नोयं प्रत्युपस्थितः ॥ सनिश्चयसन्मुनिवरः पश्चात्तापेन दुःखितः ॥ १२ ॥ भी
तामप्सरसंहृष्टावेपंतीं प्रांजलिं स्थितां ॥ मेनकां मधुरैर्वाक्यैर्विस्तृत्य कुशिकात्मजः ॥ १३ ॥ उत्तरं पर्वतं रामविश्वामित्रो जगाम ह ॥ स
कृत्वा नैष्ठिकीं बुद्धिं जेतुकामो महायशः ॥ १४ ॥ कौशिकी तीरमासाद्य तपस्तेपेदुरासदं ॥ तस्य वर्षसहस्राणि घोरं तप उपासतः ॥ १५ ॥
उत्तरेपर्वते रामदेवतानामभूद्भयं ॥ अमंत्रयन्समागम्य सर्वे सर्पिगणाः सुराः ॥ १६ ॥ महर्षिशब्दं लभतां साध्वयं कुशिकात्मजः ॥ देव
तानां वचः श्रुत्वा सर्वलोकपितामहः ॥ १७ ॥ अब्रवीन्मधुरं वाक्यं विश्वामित्रं तपोधनं ॥ महर्षे स्वागतं वत्स तपसो ग्रेण तोषितः ॥ १८ ॥ म
हत्वनृषिमुख्यत्वं ददामि तव कौशिक ॥ ब्रह्मणस्तु वचः श्रुत्वा विश्वामित्रस्तपोधनः ॥ १९ ॥ प्रांजलिः प्रणतो भूत्वा प्रत्युवाच पितामहं ॥ ब्र
ह्मर्षिशब्दमतुलं स्वार्जितैः कर्मभिः शुभैः ॥ २० ॥ यदि मे भगवान्नाहतो हं विजितेन्द्रियः ॥ तमुवाच ततो ब्रह्मानतावत्त्वं जितेन्द्रियः ॥ २१ ॥

समागम्य ब्रह्मणेति शेषः ॥ १६ ॥ लभतां भगवन्निति शेषः ॥ १७ ॥ देवप्रार्थनयामहर्षिशब्देनैव संबोधयति महर्षे इति ॥ १८ ॥ महत्त्वस्य विवरणं ऋषिमुख्यत्वमिति ॥ १९ ॥ प्र
त्युवाचेति पितामहमिति शेषः ॥ अतुलं सर्वोत्तमं ब्रह्मर्षिशब्दं मदभीष्टं स्वार्जितैः कर्मभिः प्राप्यं यदियतो भगवान्नाह नवदति ततो मन्येहं विजितेन्द्रियः ॥ अत्र काकुः ॥
न विजितेन्द्रिय इत्यर्थः ॥ न तावदिति विकारहेतुसंनिधाने विकाराभावे हितत्वमिति भावः ॥ न तावदिति लोकोक्तौ ॥ २० ॥ २१ ॥

वा० का०

॥ १०१ ॥